

**TRABZON MİLLETVEKİLİ
M. AKİF HAMZAÇEBİ'NİN**

**TOKİ KANUNU ile BAZI KANUNLARDA
DEĞİŞLİK YAPAN KANUN TASARISININ 5.
MADDESİ ÜZERİNDE
TBMM GENEL KURULUNDA
YAPTIĞI KONUŞMANIN ÖZETİ**

TOKİ, kendisine verilmiş olan imar planı yetkisini belde halkının, kent halkının zararına olacak şekilde kullanmaktadır. TOKİ için önemli olan, planladığı bir alanda yoğunluğun olabildiğine artırılması suretiyle burada çok sayıda konutun veya ticari projenin yapılmasıdır. Çok sayıda konut ve ticari projenin yapımı o belde halkının zararına olacak şekilde yeşil alanların azalması anlamına gelmektedir, sosyal alanların azalması anlamına gelmektedir. Çok sayıda konutun veya projenin yapılacak şekilde projenin büyütülmesi, yine o inşaatı yapan müteahhidin kazanması demektir. TOKİ buradan neyi kazanmaktadır bilemiyorum. Belde halkının istemediği bir yapılaşma yoğunluğunu eğer oraya siz planlıyorsanız bir yerde yanlış yapıyorsunuz demektir.

90'lı yıllarda uluslararası HABITAT ödülü alan Ataşehir yerleşimi, bugün TOKİ tarafından çok yüksek yoğunluklu bir yerleşime dönüştürülmüştür. Yeşil alan kavramı TOKİ tarafından ihmal edilmiştir. Ataşehir'in kuzeyinde ve güneyinde yapmış olduğu imar planı uygulamalarıyla, âdeta müteahhide göre bir projelendirme yapmıştır. Otoyolların kenarında kalan yeşil alanları, yani otoyol çekme mesafeleri, yüksek gerilim hatlarının altları, İSKİ kanalizasyon hatlarının üstü yeşil alan olarak kullanılmıştır. Böyle planlanmıştır. Bunlar fiilen "yeşil alan" olarak kullanılmaya müsait yerler değildir.

TOKİ'nin Ataköy'de uygulamaya koyduğu politika dehşet vericidir. TOKİ'nin "adrese teslim ihale" olarak bu kürsüden sizlere ifade ettiğim ihalesi, Ataköy'de ne kadar saydam olmayan bir ihale yöntemi uyguladığının, bu ihaleyle belli kişileri veya çevreleri kayırdığının bir göstergesidir. Adrese teslim ihale teşebbüsünde TOKİ suçüstü yakalanmıştır.

Şimdi, TOKİ bununla kalmıyor. Bakın, TOKİ 2006 yılında Kültür ve Turizm Bakanlığınca onaylanmış olan plana göre bir uygulama planı yapmıştır, 1/1.000 ölçekli, 5.000 ölçekli uygulama planları yapmıştır. Bu planlarda Ataköy 1'inci Kısım'ın bir bölümünü "turizm alanı" ilan etmiştir. Ataköy 1'inci Kısım, 2'nci Kısım, bunlar Türkiye'nin övünç kaynağı olan projelerdir, yeşil alanı bol, sosyal alanları bol, geniş, rahat yerleşimin olduğu alanlardır. Bugün binaların eskimişliği gerekçe gösterilmek suretiyle buralar "turizm alanı" ilan edilerek âdeta oradaki bölge sanki bir "gecekondu bölgesi" gibi tanımlanmak suretiyle bir kentsel dönüşüme konu edilmek istenmektedir.

"Turizm alanı" demek "o konut binalarının yıkılıp yerlerine dev otel binalarının yapılması" demektir. Memleketin turizme ihtiyacı var ama bunu planlayacağınız yer Ataköy 1'inci Kısım değildir, Ataköy 2'nci Kısım değildir. Yani oradaki emekli nüfusun, emekliliğini huzur içinde geçirmekte olan nüfusun başına imar planı problemleri açmak suretiyle "Bu yerler ne zaman elimizden çıkacak, ne zaman müteahhitler gelecek, burayı satın alacak, kamulaştıracak, yıkacak?" endişesiyle bu insanları yaşatmaya TOKİ'nin hakkı yoktur.

Ataköy 1'inci Kısım, Türkiye'nin övünç projelerinden birisidir. Bakın, orada 564 ada, 14 parseli TOKİ satışa çıkarmıştır. Burası otel olarak planlanmıştır. Burası fiilen yeşil alandır, sosyal alanlardandır burası. Burasını belde halkı sahiplenmiştir, belde halkı mücadele ediyor şimdi. O Ataköylüler, burasının, 1'inci ve 2'nci Kısım'ın tescili için Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Kuruluna başvurmuştur, imar planlarının iptali için dava açmıştır. Binlerce, on binlerce insan, ayağa kalkmış, beldesine, oradaki yeşil alana, sosyal alana sahip çıkmak isterken TOKİ'nin, kanun tanımaz bir anlayışla, belde halkının isteklerini tanımayan bir anlayışla, "Ben satarım, paramı alırım." yaklaşımı doğru değildir. Bu anlayışa TOKİ'nin son vermesi gerekir.

TOKİ, esasen, inşaat işine soyunmaması gereken bir kurumdur. TOKİ, bir kredi kurumu olmak zorundadır. TOKİ, bir kentsel dönüşüm planlaması yapan bir kurum olmak zorundadır, kentsel dönüşüm projelerine onay veren, onlara vize veren bir kurum olmak zorundadır. Müteahhit bulamadığımız, yapımcı bulamadığımız Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde TOKİ inşaat işlerine devam etsin ama İstanbul'da, Ankara'da, Batı Anadolu'da, güneyde, turizm bölgelerinde, yoğunluğun yüksek olduğu yerlerde TOKİ'nin, ismi "gelir paylaşımı" bile olsa, "Buradan kaynak yaratıyorum." amacıyla bile olsa, inşaat projelerine girmesi sakıncalıdır.

TOKİ'nin devletten güç alarak "Ben istediğim şekilde yaparım. Kalitesiz bina da yaparım, bunu satarım." anlayışına girmemesi gerekir. Maalesef bugün anlayış budur. Birçok konut projesinde konutu alanlar aldığı andan itibaren tamirat ihtiyacıyla karşı karşıya kalmaktadırlar. Karşılarında TOKİ olduğu için, devlet olduğu için "Devletle nasıl davalayırım?" endişesiyle dava yoluna gidememektedir. TOKİ "Bu onarımları yapacağım." sözünü vermektedir. Bir umutla tasarruflarını bir araya getirerek TOKİ'den ev almış olan vatandaşlarımız, belki sonunda o evleri alıyorlar ama TOKİ onların hayalleriyle oynamaktadır, kalitesiz konutlar yapmaktadır. TOKİ gibi bir devlet kurumunun buna hakkı yoktur.

TOKİ'nin Bayındırlık ve İskan Bakanlığına bağlanması gerektiği düşüncesiyle sözlerimi burada bitiriyorum.

www.akifhamzacebi.org